

דף כד.

עין משפט א

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ג הי"ח

הִיָּה חֲמֹרִי אוֹ אֶכָּר אֵין נוֹתֵנִין לוֹ בְּהֶמְתּוֹ אֶף עַל פִּי שְׂאֵין
לוֹ מְזוֹנוֹת אֶלָּא מִמְּנָה. הִיָּה סִפָּן אֵין נוֹתֵנִין לוֹ סְפִינָתוֹ
אֶלָּא יִמְכֹּר הַכֹּל:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ג הי"ד

חֵיבֵי עֲרָכִין וְדָמִים מִמְשַׁכְּנֵין אוֹתָן: וְלוֹקְחִין מֵהֵן בְּעַל
כָּרְחָן מֵה שְׁנָדְרוּ וְאֵינָן חֵיבִין לְהַחְזִיר לָהֶם הַמְשָׁכוֹן בַּיּוֹם
אוֹ בַּלַּיְלָה. וּמוֹכְרִין כָּל הַנִּמְצָא לָהֶם מִן הַקְּרָקַע וּמִן
הַמְטִלְטֵלִין מִכֶּסוֹת וּכְלֵי תְשֻׁמִּישׁ הַבַּיִת וְעֶבְדִּים וּבְהֶמָּה
וְנִפְרָעִין מִן הַכֹּל. וְאֵין מוֹכְרִין לֹא כֶּסוֹת אֲשֶׁתּוֹ וְלֹא כֶּסוֹת
בָּנָיו וְלֹא בְּגָדִים שְׂצָבְעָן לְשֶׁמֶן וְלֹא סְנָדְלִים חֲדָשִׁים

ו. כסף משנה: ומ"ש היה חמר וכו'. שם במשנה רבי אליעזר אומר אם היה איכר נותנים לו צמדו חמר נותנים לו (את) חמורו ומשמע דת"ק פליג עליה וידוע דהלכה כת"ק. ומ"ש היה ספן אין נותנים לו ספינתו וכו'. פרק ד' דערכין (דף י"ז) תנן גבי חייבי קרבנות אפילו ספינתו בים ובאה לו ברבואות אין להקדש בהן כלום ופריך בגמרא (דף י"ח) עשיר הוא ומוקי לה כשהיתה מוחכרת ומושכרת ביד אחרים ורבואות דמתניתין היינו שכרה ושכירות אינה משתלמת אלא בסוף ותיפוק לי משום ספינה הא מני רבי אליעזר היא דאמר אם היה איכר נותנים לו את צמדו חמר נותנים לו (את) חמורו הרי דלתנא קמא דרבי אליעזר דין ספינה כדין צמד וחמור שהם נמכרים. ואיכא למידק כיון דסתם לן תנא הכא כרבי אליעזר מה ראה רבינו לפסוק כאידך מאי אולמיה דהאי סתמא מהאי סתמא. ויש לומר דהאי סתמא הוי בפרק שלישי ופלוגתא דרבי אליעזר ותנא קמא שנוי בפרק חמישי וה"ל סתם ואחר כך מחלוקת ואין הלכה כסתם הילכך פסק כרבים:

ז. כסף משנה: חייבי ערכין ודמים ממשכנין אותם וכו'. משנה ספ"ד דערכין (דף כ"א) חייבי ערכין ממשכנין אותם ומשמע דה"ה לחייבי דמים. ומ"ש ואינם חייבים להחזיר להם המשכון וכו'. ומ"ש ואין מוכרין לא כסות אשתו וכו' עד לא הקדיש את אלו. משנה ספ"ה דערכין (דף כ"ג כ"ד):

שֶׁלֶקְחָן לְשֶׁמֶן. וְכֵן הַמְקֻדָּשׁ כָּל נִכְסָיו לֹא הֶקְדִּישׁ אֶת
אֵלוֹ:

עין משפט ג.ד.ה. הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ג הי"ט

הָיוּ בְּנִכְסִים בְּהֵמָה וְעֶבְדִּים וּמְרֻגְלִיּוֹת **ה** וְאָמְרוּ הַתְּגָרִים
אִם יִלְקַח לְעֶבֶד זֶה כְּסוֹת בְּשָׁלְשִׁים מִשֶּׁבַח הוּא מֵאָה.
וּפָרָה זֹאת אִם יִמְתִּינוּ בָּהּ לְאֹטְלָס מִשֶּׁבַח עֶשְׂרֵה.
וּמְרֻגְלִית זֹאת אִם מֵעֲלִין אוֹתָהּ לְמָקוֹם פְּלוּנִי תִשָּׁוֶה מִמּוֹן
רַב וְכָאֵן אֵינָה שָׁוְהָ אֶלָּא מְעַט. אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן. אֶלָּא
כִּיצַד עוֹשִׂין. מוֹכְרִין הַכֹּל בְּמָקוֹמוֹ וּבִשְׁעָתוֹ כִּמָּה שֶׁהוּא
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז-כג) 'וְנָתַן אֶת הָעֶרְכָּךְ בַּיּוֹם הַהוּא
קֶדֶשׁ לַה'' לְרַבּוֹת כָּל דְּבַר שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁאֵין מְפָרְכִסִּין
אוֹתוֹ וְאֵין מִמְתִּינִין בּוֹ לְשׁוֹק וְלֹא מוֹלִיכִין אוֹתוֹ מִמָּקוֹם
לְמָקוֹם. אֵין לַהֶקְדֵּשׁ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וּשְׁעָתוֹ:

עין משפט ו הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד הי"ט

לְפִיכָךְ אֵין רְאוּי לְאָדָם לְהֶקְדִּישׁ **ט** שְׂדֵהוּ לְפָנֵי הַיּוֹבֵל
בְּפָחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים. וְאִם הֶקְדִּישָׁה הָרִי זֹאת מְקַדְּשֶׁת.

ה. כסף משנה: היה בנכסים בהמה או עבדים או מרגליות וכו'. משנה ספ"ה דערכין (דף כ"ד):

ט. כסף משנה: (ז-ט) נשאר בינו ובין היובל שנה וכו'. רפ"ד דערכין (דף כ"ד) תנן אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גואלים אחר היובל פחות משנה אחת אין מחשבים חדשים להקדש אבל הקדש מחשב חדשים ובגמרא ורמינהי מקדישין בין לפני היובל בין לאחר היובל וכו' רב ושמואל דאמרי תרוייהו אין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים וכיון דאין מקדישין בגירוע פחות משתי שנים יהא אדם חס על נכסיו ואל יקדיש פחות מב' שנים ופירש"י וקא אמרי רב ושמואל דהמקדיש פחות משתי שנים לפני היובל אין כאן דין גירוע ואם בא לגאלה נותן חמשים סלעים דגבי גירוע כתיב על פי

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וְאִינָהּ נִפְדֵּית בְּגֵרְעוֹן כֶּסֶף אֶלָּא אִם רָצָה הַפּוֹדֶה לְתֵן
חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל לְכָל חֹמֶר פּוֹדֶה אוֹתָהּ וְאִם לֹא פְדָאָה הָרִי
זו יוֹצֵאָה לְכַהֲנִים בַּיּוֹבֵל כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר:

עין משפט ז' הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד הי"ב

הַמְקֻדֵּשׁ אֶת שְׂדֵהוּ אַחֲרֵי הַיּוֹבֵל. אִינָהּ נִפְדֵּית בְּגֵרְעוֹן
כֶּסֶף עַד שִׁיגָמַר שָׁנָה אַחֲרֵי הַיּוֹבֵל. לְפִי שְׂאִין מְחֻשְׁבִּין
חֲדָשִׁים לְהַקְדֵּשׁ. לְפִיכֶן אִם רָצָה הַפּוֹדֶה לְתֵן חֲמִשִּׁים
שֶׁקֶל לְכָל זֶרַע חֹמֶר הָרִי זֶה פּוֹדֶה אֶפְלוּ בַּיּוֹם שֶׁאַחֲרֵי
הַיּוֹבֵל וְאִינוּ גּוֹרְעֵי כְּלוּם:

עין משפט ז' הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד ה"ח

נִשְׂאָר בַּיּוֹם וּבֵין הַיּוֹבֵל שְׁנָה וְחֲדָשִׁים אִם רָצָה הַגִּזְבֵּר
לְחַשֵּׁב הַחֲדָשִׁים שְׁנָה וְיִתֵּן שְׁנַיִם שֶׁקֶלִים וּשְׁנַיִם

השנים הנותרות ונגרע ומיעוט שנים שנים טובה קמ"ל מתני' שיהא אדם חס על נכסיו ולא יפדה פחות משתי שנים שלא יפסיד מ"ח סלעים. ואמרינן תו בגמ' (דף כ"ה) ת"ר מנין שאין מחשבים חדשים עם הקדש ת"ל וחשב לו הכהן את הכסף ע"פ השנים הנותרות שנים אתה מחשב ואי אתה מחשב חדשים מניין שאם אתה רוצה לעשות חדשים לשנה עושה ה"ד כגון דאקדשה בפלגא דארבעין ותמני ת"ל וחשב לו הכהן מ"מ. וכתב רבינו ז"ל בפירושו המשנה פי' שאם הקדיש שדהו בתוך שנת מ"ח אין המקדיש יכול לומר לו תחשוב עמי כפי מה שראוי לשנה זו ולחדשים וטול פדיונה לפי שאין מחשבים חדשים להקדש אבל אם רצה הגזבר לחשב השנה וחדשים שתי שנים ונוטל מהרוצה לפדותה שני סלעים ושני פונדיונות על כל זרע חומר ה"ז מותר עכ"ל. והם דבריו בכאן ורש"י פירש בע"א: וכתב הראב"ד א"א אמת שכך כתוב בספרים וכו'. ודברי רבינו מבוארים שאין המקדיש יכול לכוף לכהן לחשוב לו חדשים אבל אם רצה הכהן לחשב לו חדשים מותר והיא גופא קמ"ל שאע"פ שאין זה שבח ההקדש רשאי הוא לעשות כן. ומ"ש רבינו לפי שאין מחשבין חדשים להקדש ארישא דמילתא קאי דקתני נשאר בינו ובין היובל שנה:

י. כסף משנה: המקדיש שדהו אחר היובל וכו'. משנה כתבתיה בסמוך אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גואלין לאחר היובל פחות משנה אחת ופירשו בגמרא דהכי קאמר אין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים ואם כן כי קתני ולא גואלים לאחר היובל פחות משנה היינו ליגאל בגירוע דומיא דרישא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

פּוֹנְדִיּוֹנִים לְכֹל זֶרַע חֶמֶר הָרִי זֶה מִתָּר. לְפִי שְׂאִין
מִחֲשָׁבִין חֲדָשִׁים לְהַקְדֵּשׁ שְׂנֵאָמֵר (ויקרא כז-יח) 'עַל פִּי
הַשָּׁנִים הַנּוֹתֵרֶת'. שָׁנִים אֵתָּה מִחֲשֵׁב לְהַקְדֵּשׁ וְאִי אֵתָּה
מִחֲשֵׁב חֲדָשִׁים:

עין משפט ט

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד ה"י

הַקְדִּישׁ שְׂדֵהוּ בְּשָׁנַת הַיּוֹבֵל עֲצָמָה אֵינָה מְקַדְּשֶׁת. * וְכֵהֵן
וְלֹא שֶׁהַקְדִּישׁוֹ בְּשָׁנַת הַיּוֹבֵל עֲצָמָה הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת:

עין משפט ט

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד ה"י

הַמְקַדֵּשׁ שְׂדֵה אַחֲזָתוֹ * וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִפְדִּית אֶלָּא
הָרִי הִיא תַּחַת יַד הַקְדֵּשׁ. הַכֹּהֲנִים נוֹתְנִין אֶת דְּמִיָּה וְתִהְיֶה
אַחֲזָה לָהֶם. שְׂאִין הַקְדֵּשׁ יוֹצֵא בְּלֹא פְדִיּוֹן. וְאוֹתָן הַדְּמִים
יִפְלוּ לְהַקְדֵּשׁ בְּדֶק הַבַּיִת:

כ. כסף משנה: הקדיש שדהו בשנת היובל עצמה אינה מקודשת. ברפ"ו דערכין (דף כ"ד)
פלוגתא דרב ושמואל ופסק כשמואל בדיני ועוד דפשטא דמתני' וברייתא כוותיה: וכהן
ולוי שהקדישו וכו'. בסוף ערכין (דף ל"ג): תנן הכהנים והלויים מקדישים לעולם וגואלים
לעולם שנאמר גאולת עולם תהיה ללויים:

ל. כסף משנה: המקדיש שדה אחוזתו וכו'. במשנה פ"ו דערכין (דף כ"ה): הגיע היובל
ולא נגאלה הכהנים נכנסים לתוכה ונותנים את דמיה דברי ר' יהודה ר"ש אומר נכנסים
אבל לא נותנים וידוע דהלכה כר' יהודה, ופירש"י כהנים של משמר היובל נכנסים לתוכה
וכו' והיא חלוטה בידם עכ"ל. ומצאתי כתוב דמיה הכתוב בתורה חמשים סלעים. ומ"ש
רבינו ואותם הדמים יפלו להקדש בדק הבית. פשוט הוא:

דף כד :

עין משפט א

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד ה"ט

לְפִיכָךְ אֵין רְאוּי לְאָדָם לְהִקְדִישׁ שְׂדֵהוּ מִלְּפָנֵי הַיּוֹבֵל
 בְּפָחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים. וְאִם הִקְדִישָׁה הָרִי זֹו מִקְדָּשָׁת.
 וְאִינָה נְפִדִית בְּגִרְעוֹן כֶּסֶף אֶלָּא אִם רָצָה הַפּוֹדֶה לְתֵן
 חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל לְכָל חֹמֶר פּוֹדֶה אוֹתָהּ וְאִם לֹא פְדָאָה הָרִי
 זֹו יוֹצֵאָה לְפָהֳגִים בַּיּוֹבֵל כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאָר :

עין משפט ב

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד ה"ב

הַמְקִדִישׁ אֶת שְׂדֵהוּ אַחֵר הַיּוֹבֵל : אִינָה נְפִדִית בְּגִרְעוֹן
 כֶּסֶף עַד שֶׁיִּגְמֹר שָׁנָה אַחֵר הַיּוֹבֵל. לְפִי שְׁאִין מְחַשְׁבִין

מ. כסף משנה : (ז-ט) נשאר בינו ובין היובל שנה וכו'. רפ"ד דערכין (דף כ"ד) תנן אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גואלים אחר היובל פחות משנה אחת אין מחשבים חדשים להקדש אבל הקדש מחשב חדשים ובגמרא ורמינהי מקדישין בין לפני היובל בין לאחר היובל וכו' רב ושמואל דאמרי תרויהו אין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים וכיון דאין מקדישין בגירוע פחות משתי שנים יהא אדם חס על נכסיו ואל יקדיש פחות מב' שנים ופירש"י וקא אמרי רב ושמואל דהמקדיש פחות משתי שנים לפני היובל אין כאן דין גירוע ואם בא לגאלה נותן חמשים סלעים דגבי גירוע כתיב על פי השנים הנותרות ונגרע ומיעוט שנים שתיים ועצה טובה קמ"ל מתני' שיהא אדם חס על נכסיו ולא יפדה פחות משתי שנים שלא יפסיד מ"ח סלעים. ואמרינן תו בגמ' (דף כ"ה) ת"ר מנין שאין מחשבים חדשים עם הקדש ת"ל וחשב לו הכהן את הכסף ע"פ השנים הנותרות שנים אתה מחשב ואי אתה מחשב חדשים מניין שאם אתה רוצה לעשות חדשים לשנה עושה ה"ד כגון דאקדשה בפלגא דארבעין ותמני ת"ל וחשב לו הכהן מ"מ. וכתב רבינו ז"ל בפירוש המשנה פי' שאם הקדיש שדהו בתוך שנת מ"ח אין המקדיש יכול לומר לו תחשוב עמי כפי מה שראוי לשנה זו ולחדשים וטול פדיונה לפי שאין מחשבים חדשים להקדש אבל אם רצה הגזבר לחשב השנה וחדשים שתי שנים ונוטל מהרוצה לפדותה שני סלעים ושני פונדיונות על כל זרע חומר ה"ז מותר עכ"ל. והם דבריו בכאן ורש"י פירש בע"א: וכתב הראב"ד א"א אמת שכך כתוב בספרים וכו'. ודברי רבינו מבוארים שאין המקדיש יכול לכוף לכהן לחשוב לו חדשים אבל אם רצה הכהן לחשב לו חדשים מותר והיא גופא קמ"ל שאע"פ שאין זה שבח ההקדש רשאי הוא לעשות כן. ומ"ש רבינו לפי שאין מחשבים חדשים להקדש ארישא דמילתא קאי דקתני נשאר בינו ובין היובל שנה:

נ. כסף משנה : המקדיש שדהו אחר היובל וכו'. משנה כתבתיה בסמוך אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גואלין לאחר היובל פחות משנה אחת ופירשו בגמרא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

חֲדָשִׁים לְהַקְדִּישׁ. לְפִיכֹן אִם רָצָה הַפּוֹדֶה לְתֵן חֲמִשִּׁים
שֶׁקֶל לְכָל זֶרַע חֶמֶר הָרִי זֶה פּוֹדֶה אֶפְלוּ בַיּוֹם שְׂאֵחַר
הַיּוֹבֵל וְאֵינוֹ גּוֹרֵעַ פְּלוּם:

דהכי קאמר אין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים ואם כן כי קתני ולא גואלים
לאחר היובל פחות משנה היינו ליגאל בגירוע דומיא דרישא: